

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XObdo/345/2017
Identifikačné číslo spisu: 6912213831
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6912213831.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné nám. 13, 814 90 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 9C/312/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/139/2016-105 z 20. apríla 2016, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .
- II. Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 9C/312/2012-70 z 2. júla 2015 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na účet súdu súdny poplatok za odvolanie vo výške 20,- eur do 10 dní od dňa právoplatnosti tohto uznesenia. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo síce v čase podania žaloby oslobodené od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) v znení účinnom do 30. septembra 2012, avšak novelou uskutočnenou zákonom č. 286/2012 Z. z. (účinnou od 1. októbra 2012) bolo predmetné ustanovenie zo zákona o súdnych poplatkoch vypustené a v položke č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov bol stanovený súdny poplatok zo žaloby vo výške 20,- eur. Zároveň v zmysle prechodného ustanovenia § 18ca zákona o súdnych poplatkoch k úpravám účinným od 1. októbra 2012 platí, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Keďže žalobkyňa podala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie po 30. septembri 2012, je v zmysle § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch povinná zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa rovnakej sadzby ako je stanovená pre poplatok za podanie žaloby, teda podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov. Odvolanie totiž plní funkciu návrhu na začatie odvolacieho konania a poplatková povinnosť vzniká až podaním odvolania. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobkyni uložil

povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 20,- eur.

2. Proti predmetnému uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 17Co/139/2016-105 z 20. apríla 2016 odmietol z dôvodu jeho oneskoreného podania. Odvolací súd vychádzal zo zistenia, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo žalobkyňi, resp. jej právnomu zástupcovi doručené dňa 16. novembra 2015 a dňa 3. decembra 2015 doručila žalobkyňa súdu prvej inštancie prostredníctvom svojho právneho zástupcu elektronické podanie zo dňa 1. decembra 2015, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že zaplatenie súdneho poplatku nie je povinnosť, ktorú môže v konaní vykonať osobne jedine účastník, preto súd prvej inštancie napadnuté uznesenie o poplatkovej povinnosti správne doručoval len právnomu zástupcovi žalobkyne. V posudzovanom prípade ide o uznesenie vydané v rámci konania vo veciach súdnych poplatkov podľa zákona o súdnych poplatkoch, na ktoré konanie a plynutie lehôt sa v zmysle § 14 ods. 1, 2 zákona o súdnych poplatkoch vzťahuje zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O. s. p.“). Lehota na podanie odvolania tak žalobkyňi začala plynúť 17. novembra 2015 (v zmysle § 57 ods. 1 O. s. p.) a jej posledný deň pripadol na utorok 1. decembra 2015, ktorý bol riadnym pracovným dňom. Na zachovanie lehoty na podanie odvolania bolo potrebné odvolanie najneskôr v posledný deň lehoty doručiť súdu, alebo odovzdať orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O. s. p.). Žalobkyňa však doručila odvolanie súdu prvej inštancie prostredníctvom elektronickej pošty až dňa 3. decembra 2015. Z napadnutého uznesenia zároveň vyplýva, že súd prvej inštancie žalobkyňu správne poučil o lehote na podanie odvolania. Z týchto dôvodov odvolací súd odvolanie žalobkyne podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odmietol ako oneskorene podané bez jeho vecného posúdenia.

3. Dňa 30. júna 2016 žalobkyňa doručila Okresnému súdu Rimavská Sobota podanie, označené ako „Dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 20. apríla 2016, sp. zn. 17Co/139/2016“. Uviedla v ňom, že Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 20. apríla 2016, sp. zn. 17Co/139/2016, ktoré bolo žalobkyňi doručené dňa 8. júna 2016, rozhodol tak, že potvrdil uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 2. júla 2015, sp. zn. 9C/312/2012, ktorým okresný súd rozhodol o povinnosti úhrady súdneho poplatku za podané odvolanie. Uznesenie odvolacieho súdu žalobkyňa v celom rozsahu napadla dovolaním z dôvodu, že sa jej ako účastníčke konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, čo predstavuje dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.. Napadnuté rozhodnutie označila za „absolútne prekvapivé“ a priečiace sa zákonu, pretože súdy jej vyrubili súdny poplatok, ktorý nemal byť vyrubený. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť.

4. Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalobkyne bolo podané na poštovú prepravu 28. júna 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 C. s. p.). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 C. s. p.).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) a v mene ktorej koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania žalobkyne (ďalej aj „dovolateľky“) posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. O. s. p., teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalobkyňa toto dovolanie podala.

6. Napriek nesprávnemu označeniu napadnutého rozhodnutia, dovolací súd nemal pochybnosť o tom, že žalobkyňa mienila svojím dovolaním napadnúť uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/139/2016-105 z 20. apríla 2016. Žalobkyňa (zrejme omylom) svoje dovolanie odôvodnila tak, ako keby išlo potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu. Jej podanie však formálne spĺňa náležitosti dovolania v zmysle ustanovení § 241 ods. 1 a 2 O. s. p., preto nesprávne odôvodnenie (nekorešpondujúce s odôvodnením napadnutého uznesenia) nie je na prekážku toho, aby dovolací súd predmetné dovolanie prejednal a rozhodol o ňom, obzvlášť keď prípustnosť dovolania možno vyvodiť len z ustanovenia § 237 O. s. p. (ako vyplýva z ďalšieho výkladu). Napriek tomu dovolací súd žalobkyni vytvoril procesnú možnosť, aby svoje dovolanie opravila, keď výzvou zo dňa 22. augusta 2017 žalobkyňu vyzval, aby v určenej lehote doručila opravu uplatnených dovolacích dôvodov. Žalobkyňa na predmetnú výzvu, ktorá jej bola doručená dňa 25. augusta 2017, nereagovala.

7. Podľa § 236 O. s. p. platilo, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu upravovali ustanovenia § 237 a § 239 O. s. p..

8. V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak: a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nebolo prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.. V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. bolo dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak: a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

9. Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O. s. p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatili, ak išlo o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkoch, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

10. Dovolateľka napadla dovolaním uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol o jej odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podané vo veci samej.

11. Keďže v preskúmvanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré vykazuje znaky jedného z tých uznesení, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O. s. p., je zrejmé, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 239 nemožno vyvodiť.

12. Prípustnosť dovolania žalobkyne by tak bola daná len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p.. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred

súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z vád uvedených v ustanovení § 237 O. s. p., prihliadal dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale aj z úradnej povinnosti, čo je záver, ktorý možno vyvodiť z druhej vety § 242 ods. 1 O. s. p.. V prípade, ak dovolací súd zistil, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto vád, bol povinný zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, aj keď dovolateľ toto pochybenie výslovne nenamietal.

13. Žalobkyňa v dovolaní netvrdila žiadnu vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až písm. e/ a písm. g/ O. s. p., pričom existenciu takejto vady z úradnej moci nezistil v dovolacom konaní ani dovolací súd. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

14. Dovolateľka v dovolaní výslovne namietala existenciu vady uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. tvrdiac, že ako účastníčke konania sa jej odňala možnosť konať pred súdom tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je „absolútne prekvapivé“ a poplatková povinnosť jej bola uložená v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch.

15. Odvolací súd však napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie neskúmal z hľadiska jeho vecnej správnosti, pretože ešte predtým, v rámci skúmania podmienok prípustnosti odvolania (ktoré vždy časovo predchádza skúmaniu dôvodnosti podaného opravného prostriedku) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je podané oneskorene. Dôvodnosťou podaného odvolania, a teda otázkou, či žalobkyni mal byť vyrubený súdny poplatok, sa vzhľadom na toto zistenie už nezaoberal. K odňatiu možnosti žalobkyne konať pred odvolacím súdom by za tejto procesnej situácie mohlo dôjsť len vtedy, ak by odvolací súd nesprávne posúdil včasnosť jej odvolania podaného proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/312/2012-70 z 2. júla 2015. V judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zhodne zastávaný názor, že v prípade ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané, odňal tým účastníkovi možnosť konať pred súdom (R 23/1994). V prejednávanej veci však k takémuto pochybeniu zo strany odvolacieho súdu nedošlo. Krajský súd v Banskej Bystrici sa v odôvodnení svojho rozhodnutia otázkou včasnosti podaného odvolania podrobne zaoberal, pričom dovolací súd sa s jeho skutkovými zisteniami, ako aj právnym posúdením, pokiaľ ide o túto procesnú otázku, v celom rozsahu stotožňuje. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že odvolaním napadnuté uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota bolo žalobkyni doručené dňa 16. novembra 2015 a žalobkyňa svoje odvolanie, majúce formu elektronického podania podpísaného zaručeným elektronickým podpisom podala, resp. odoslala na elektronickú adresu podateľne súdu prvej inštancie až dňa 3. decembra 2015, t. j. po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania, ktorá márne uplynula 1. decembra 2015. Zo spisu zároveň nevyplýva, že by žalobkyňa v súvislosti s oneskoreným podaním odvolania požiadala o odpustenie zmeškania odvolacej lehoty v zmysle ustanovenia § 58 ods. 1 O. s. p.. Odvolací súd preto nepochybil, keď s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odmietol odvolanie žalobkyne ako neskoro podané.

16. Vzhľadom k tomu, že prípustnosť dovolania v prejednávanej veci nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené vady konania podľa § 237 O. s. p., dovolací súd podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol dovolanie žalobkyne ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

18. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.